

## Чарівливі людожери

---



ивні люди в селі Болотяна Твань жили вкрай небагато. Дорогих речей у простих селян зроду-віку не водилося, мешкали вони в хистких очеретяних хижках, однак були здорові, раділи життю й задовольнялися малим. На їхніх городах росли харчі, у дзюркотливих струмочках бігла чиста вода, і навіть їхні бідацькі оселі видавалися розкішними маєтками, адже погода в Болотяній Твані завжди стояла чудова, а селяни були такі віддані своїй праці, що після цілоденного згрібання твані просто лягали й засинали на болотах.

А найулюбленішою порою року в них було збирання врожаю. Вони трудилися не присідаючи: збирали найдобріше зілля, що виростало на болотах того літа, вантажили на вози, запряжені віслюками, й везли на базар до містечка Посічені Хиляки, за п'ять днів їзди, аби хоч що-небудь продати. Важка то була праця. Різуче болотяне зілля смугувало їм долоні. Віслюки добрим норомом не вирізнялися і все прагнули вкусити. Дорога до базару була вибоїста, вона аж кишіла харцизяками. Траплялися й гіркі випадки, як тоді, коли селянин Пулман так захопився збиранням врожаю, що відтяв сусідові косяю ногу. Його сусід, селянин Гейворт, засмутився (що

цілком зрозуміло), однак селяни були людьми злагідливою вдачею, тож невдовзі вже ніхто не пам'ятав образи. Гроші, зароблені на базарі, були мізерні, але їх вистачало на все найнеобхідніше і ще трохи — на козяче вим'я. Цей рідкісний наїдок був окрасою галасливих свят, на яких селяни могли гуляти багато днів поспіль.

Того року, одразу як скінчилося свято й селяни вже намірялися вертатися до каторжної роботи на болотах, до них завітало троє гостей. У Болотяну Твань узагалі рідко навідувалися сторонні, бо ж не належала вона до місцин, які людям хочеться побачити, і вже безперечно ніколи сюди не ступала нога *таких* гостей: двох чоловіків і дами, з ніг до голови зодягнутих у розкішні грезетові шати, верхи на трьох чистопородних арабських скакунах. Однак, попри те, що гості вочевидь були багатіями, вигляд у них був голодний і вони втомлено похитувались у своїх інкрустованих коштовним камінням сідлах.

Селяни зацікавлено з'юрмилися довкола них, подивляючись прекрасний одяг і коней.

— Близько не підходьте! — застерегла селянка Саллі. — Якись вони такі, наче хорі.

— Ми прямуємо до узбережжя Послуху<sup>1</sup>, — пояснив їм один із гостей, чоловік, що, здавалося, з-поміж усіх єдиний мав сили розмовляти. — Кілька днів тому нас перейняли розбійники. Ми зуміли від них утекти, але заблукали й відтоді їздимо по колу, шукаючи стару Римську дорогу.

— Тут ніде й близько нема Римської дороги, — сказала селянка Саллі.

<sup>1</sup> Історична зона для заслань, яка, за деякими уявленнями, була десь на території сучасного графства Корнвол. (Прим. Міларда Нулінга.)

— І узбережжя Послуху теж, — докинув селянин Пулман.

— А далеко до нього? — спитав гість.

— Шість днів їхати, — відказала селянка Саллі.

— Нам нізащо не встигнути, — похмуро мовив чоловік.

Зачувши це, дама в шовковій мантиї безсило обм'якла в сідлі й, непритомна, впала на землю.

Селян пройняв жаль, і вони, хоч і боялися хвороби, віднесли зомлілу даму до найближчої хатини, а її супутників покликали з собою. Їм дали води і припросили зручно вмошуватися на ліжках, застелених соломною, і дюжина селян скупчилася довкола, наперебій пропонуючи свою поміч.

— Не напірайте на них! — наказав селянин Пулман. — Вони знесилені, їм треба відпочити!

— Ні, їм треба лікаря! — заперечила селянка Саллі.

— Ми не хворі, — сказав на це чоловік. — Ми зголодніли. Наш провіант скінчився більше тижня тому, і відтоді ми й рісочки в роті не мали.

Селянка Саллі не розуміла, чого це такі багатії просто не взяли й не купили їжі в мандрівників на дорозі, але спитати їй завадила ввічливість. Тому вона наказала кільком хлопчикам побігти й принести кілька мисок водоростяної юшки, просяного хліба й ту крихітну дешицю козячого вимені, що лишилася після свята. Та коли наїдки розклали перед гостями, вони відмовилися.

— Ви не подумайте, що я нечема, — сказав чоловік, — але таке ми їсти не можемо.

— Я розумію, що це харч бідняків, — озвалася селянка Саллі, — а ви, певне, звикли до королівських учт. Але це все, що в нас є.

## КАЗКИ ПРО ДИВНИХ

— Річ не в тім, — відказав їй на це чоловік. — Зерно, овочі, м'ясо тварин — наші тіла цього не засвоюють. А якщо ми змушуємо себе таке їсти, то тільки слабнемо.

Селяни спантеличено презирнулися.

— А коли не їсте зерна, овочів і тварин, — спитав селянин Пулман, — що ж ви тоді їсте?

— Людей, — відповів чоловік.

Усі, хто зібрався в тісній хижі, відступили на крок назад.

— Хочете сказати, що ви... *людожери*? — уточнив селянин Гейворт.

— Не за власним бажанням, а волею природи, — пояснив чоловік. — Але так.

І він узявся щиро запевняти наляканих селян, що вони — цивілізовані людожери й ніколи не вбивають невинних людей. Вони та інші, їм подібні, уклали з королем угоду, за якою обіцяли ніколи не викрадати й не їсти людей усупереч їхній волі, а в обмін на цю обіцянку дістали змогу купувати за шалені гроші відокремлені кінцівки постраждалих від нещасних випадків та тіла повішених лиходіїв. Із цього й складався весь їхній раціон. Нині вони верстали шлях на узбережжя Послуху, бо саме ця місцина в цілій Британії вирізнялася найбільшою кількістю нещасних випадків та смертей унаслідок повішення, тож харчу там було порівняно вдосталь — хай і не надміру багато.

Попри те, що людожери тими днями були заможні, їх майже постійно мордував голод; як законотрухляні громадяни, вони були приречені животіти, вічно недоїдаючи, вічно потерпаючи від голоднечі, якої ніколи не могли втамувати. І схоже було на те, що людожери, які опинилися в Болотяній Твані, перебуваючи на порозі голодної смерті, коли до узбережжя Послуху лишалося багато днів їзди, були приречені на сконання.

Довідавшись про таке, жителі будь-якого іншого села, хай там дивні вони були чи ні, байдуже знизали б плечима й дали людожерам померти. Але болотянотванці були співчутливі до краю, тож нікого не здивувало, коли, шкутильгаючи на милицях, наперед виступив селянин Гейворт. Та й каже:

— Так сталося, що кілька днів тому я ненароком залишився без ноги. Я викинув її в болото, але певен, що зможу знайти, як ще вугрів не поїли.

У людожерів засяяли очі.

— Невже ви зважитесь на таке? — спитала людожерка, відгортаючи довге волосся із запалої, мов у черепа, щоки.

— Це, мушу визнати, трохи дивно, — кивнув Гейворт, — але ми не можемо просто дати вам померти.

Інші селяни погодилися з ним. Гейворт подибав до болота, і знайшов свою ногу, і відбив у вугрів, що вже її обгризали, і приніс людожерам на тарелі.

Один з канібалів простягнув Гейворту капшук із грішми.

— Що це? — не зрозумів Гейворт.

— Платня, — відповів канібал. — Саме стільки стягує з нас король.

— Я не можу цього прийняти, — відмовився Гейворт, та щойно спробував повернути капшук, як канібал завів руки за спину й усміхнувся.

— Це буде справедливо, — мовив він. — Ви врятували нам життя!

Селяни ввічливо повідверталися, коли людожери почали їсти. Селянин Гейворт відкрив гаман, зазирнув до середини й трохи зблід на виду. Стільки грошей він за все своє життя не бачив.

Наступні кілька днів канібали харчувалися й відновлювали сили, а коли нарешті готові були знову вирушати на пошуки узбережжя Послуху — цього разу маючи

напутні вказівки, — усі селяни зібралися, щоб із ними попрощатися. Уздрівши селянина Гейворта, канібали помітили, що ходить він без милиць.

— Не розумію! — вражено вигукнув один з канібалів-чоловіків. — Я думав, ми вашу ногу з'їли!

— Таки з'їли! — підтвердив Гейворт. — Однак у дивних з Болотяної Твані, коли вони гублять кінцівки, відрастають нові<sup>1</sup>.

На обличчі людоджера промайнув загадковий вираз. Він наче ще щось намірявся сказати, та потім передумав. Натомість сів на коня й разом із двома своїми супутниками вирушив у дорогу.

Минали тижні. Життя в Болотяній Твані повернулося у звичну колію — для всіх, крім селянина Гейворта. Він став якийсь неухажливий, і часто тепер протягом дня селяни помічали, як він замислено спирається на сапку й дивиться кудись на болота. Він думав про капшук із грішми, який заховав під мостину долівки. Що ж йому з ними робити?

Усі друзі давали йому поради.

— Можеш собі купити повну шафу ошатної одежі, — запропонував селянин Беттельгейм.

— І де я її носитиму? — спитав селянин Гейворт. — Я цілий день, не розгинаючись, стою на болоті; шкода одягу, пропаде.

— Можеш купити собі бібліотеку гарних книжок, — порадив селянин Гегель.

<sup>1</sup> Колись дуже давно були такі тихі й мирні часи, коли всі дивні могли жити разом, без контурних петель, відкрито, не боячись, що їх переслідуватимуть. Тогочасні дивні поділялися на групи залежно від здібностей, хоча нині до такої практики ставляться неохоче, оскільки вона підтримує племінний світогляд і внутрішньодивацьку ворожнечу. (Прим. Міларда Нулінга.)

— Але я не вмію читати, — відказав Гейворт, — і ніхто в Болотяній Твані не вміє.

А найдурнішу пораду дав селянин Башляр.

— Купи слона, — сказав він, — болотяне зілля на базар возитимеш.

— Але він усе зілля *поїсть*, ще й продати не встигну! — роздратовано заперечив Гейворт. — От би хату до ладу привести. Очерет не рятує від вітру, і взимку протяги гуляють, холодно.

— Можеш грішми стіни обклеїти, — придумав селянин Андерсон.

— Не будь дурнем! — grimнула на нього селянка Саллі. — Купи нову хату, та й по всьому буде!

Так Гейворт і вчинив: збудував хату з дерева, першу таку в Болотяній Твані. Була вона невеличка, проте міцна й добре захищала од вітру. В ній навіть двері були, такі, що відчинялися й зачинялися на петлях. Селянин Гейворт вельми пишався своєю хатою, і все село йому заздрило.

Минуло кілька днів, і до них знову завітали гості. Було їх четверо: троє чоловіків і жінка, — а що вбрані вони були в ошатний одяг і приїхали верхи на арабських скакунах, то селяни вмиль зрозуміли, що це законослухняні канібали з узбережжя Послуху<sup>1</sup>. Однак ці канібали зовсім не схожі були на таких, що вмирають з голоду.

І знову селяни з'юрилися довкола та зачудовано їх споглядали. Жінка-людожерка, вбрана в сорочку, виткану із золотої нитки, у штанах, застібнутих на перлини замість гудзиків, і чоботах, оторочених лисячим хутром, сказала:

— Кілька тижнів тому до вашого села приїздили наші друзі, і ви були до них вельми ласкаві. А позаяк ми

---

<sup>1</sup> Джерело багатства людожерів? Виробництво цукерок і дитячих іграшок. (Прим. Міларда Нулінга.)

люди, що не звикли до ласкавості, то хочемо вам подякувати особисто.

І канібали зійшли з коней та вклонилися селянам, а відтак заходилися тиснути їм руки. М'якість шкіри людоджерів неабияк вразила селян.

— Але, перш ніж ми поїдемо, є ще одне! — мовила людоджерка. — Ми чули про ваш винятковий хист. Чи правда, що у вас відростають утрачені кінцівки?

Селяни повідали їм, що це правда.

— У такому разі, — сказала жінка, — ми маємо для вас скромну пропозицію. Кінцівки, що їх ми поїдаємо на узбережжі Послуху, майже не бувають свіжими, і нам набридла гнила їжа. Чи не продали б ви нам декілька своїх? Авжеж, ми вас щедро винагородимо.

30

На цих словах вона відкрила свою сидельну сумку й показала згорток грошей та коштовне каміння. Селяни вярчили очі на гроші, та однак певності не мали й заходилися пошепки радитись.

— Ми не можемо продати свої кінцівки, — розважливо заявив селянин Пулман. — Мені ноги треба, щоб ходити!

— То тільки руки продай, — заперечив селянин Башляр.

— Але руки нам треба, щоб обробляти болота! — проказав селянин Гейворт.

— Як нам заплатять за руки, не доведеться більше виروضувати болотяне зілля, — сказав селянин Андерсон. — Та й однаково ми ніц на ньому не заробляємо.

— Воно якось неправильно, отак себе продавати, — засумнівався селянин Гейворт.

— Легко тобі казати! — мовив йому селянин Беттельгейм. — У тебе хата з дерева!

Тож селяни домовилися з людоджерами: правші продадуть ліві руки, а шульги — праві, й так продаватимуть